

Брюксел, 11 май 2026 г.
(OR. en)

8897/26

ECOFIN 575
UEM 162
ECB
EIB

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 4 май 2026 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

№ док. Ком.: COM(2026) 175 final

Относно: ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА
ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКАТА
ЦЕНТРАЛНА БАНКА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И
СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ
Въвеждането на еврото в България

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2026) 175 final.

Приложение: COM(2026) 175 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 30.4.2026 г.
COM(2026) 175 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА

**ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА
БАНКА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И
КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ**

Въвеждането на еврото в България

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА

ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

Въвеждането на еврото в България

Резюме

На 1 януари 2026 г. България стана 21-вата държава — членка на ЕС, която въведе еврото. Според 62 % от българите преминаването е било гладко и ефикасно. 78 % смятат, че са били добре информирани относно единната валута. Специално разработена комуникационна кампания, съфинансирана от ЕС, допринесе за предоставянето на навременна, целенасочена и сбита информация на хората, предприятията и администрациите относно практическите аспекти на преминаването към еврото.

Подготовката за смяната на парите в обращение се проведе по план. Българската народна банка извърши предварително захранване на кредитните институции, които от своя страна захраниха корпоративните клиенти с евро в брой два месеца преди преминаването към еврото. На гражданите бяха предоставени достатъчен брой стартови комплекти от евромонети. Предприятията имаха възможност да поръчват евро в брой от финансовите институции достатъчно рано.

Едномесечният период на успоредно използване на левове и евро в брой протече гладко. На 1 януари 99 % от всички терминални устройства АТМ в страната са разпространявали евробанкноти. Търговските банки са задължени да обменят левове в брой до края на 2026 г. — безплатно до 30 юни и срещу евентуални такси след това. Левовите банкноти и монети могат да бъдат обменени в Българската народна банка безплатно и без ограничение във времето. Левове в брой могат да се обменят безплатно и в българските пощенски станции с дневен лимит от 1 000 лв. и по изключение до 10 000 лв. в пощенски станции в определени населени места.

Както и при въвеждането на еврото в други държави членки, имаше опасения сред обществеността относно възможното въздействие на еврото върху цените в България. За разлика от неотдавнашните случаи на въвеждане на еврото в други държави членки, България не избра доброволен кодекс за поведение на предприятията, който да ги задължи да се ангажират с правилното преизчисляване на цените и двойното им обозначаване преди преминаването към еврото. Вместо това българските органи предприеха необходимите мерки за предотвратяване на злоупотребите и за наблюдение на развитието на цените, включително публикуването онлайн на цените на често купуваните стоки и санкциите за неправомерни увеличения на цените. Въздействието на необоснованите увеличения на цените върху съвкупната инфлация изглежда относително слабо и, въз основа на предварителна оценка на наличните данни, до голяма степен е в съответствие с наблюдаваното при предишни преминавания към еврото. Като препоръка за бъдещи въвеждания на еврото в доклада се предлага да се предприеме интензивен мониторинг на цените за достатъчно дълъг период от време по отношение на секторите, изложени на най-голям риск.

1. ВЪВЕДЕНИЕ

На 8 юли 2025 г. Съветът реши, че България е изпълнила необходимите условия за приемане на еврото, както и че дерогацията за участието ѝ в единната валута следва да бъде отменена, считано от 1 януари 2026 г.¹

България стана 21-вата държава — членка на ЕС, която въведе еврото. Тя последва примера на всички държави членки, преминали към еврото след първата вълна (1999—2002 г.), като приложи т.нар. сценарий на „големия взрив“, при който банкнотите и монетите в евро придобиват статут на законно платежно средство в деня на приемане на еврото². Едномесечният период на двойно обращение, по време на който банкноти и монети както в евро, така и в български лева бяха в едновременно обращение, даде възможност за постепенното изтегляне на наличностите в лева. Успешното преминаване към новата парична единица отново показва, че при добра подготовка на процеса е достатъчен кратък период на двойно обращение³.

Според проучване на Комисията дали еврото е нещо добро както за България, така и за ЕС, резултатите показват ясен контраст между оценките на национално равнище и на равнище ЕС. На национално равнище мненията са разделени. 49 % считат, че еврото е нещо добро за България, докато 43 % са на обратното мнение. Това показва относително поляризирано обществено мнение в периода непосредствено след преминаването към еврото. Обратно, мненията са значително по-положителни, когато респондентите оценяват еврото на равнището на ЕС. 67 % считат, че еврото е нещо добро за ЕС, докато 17 % са несъгласни. Други 12 % заявяват, че не могат да преценят, а 4 % не изразяват мнение.

В настоящия доклад се разглеждат най-важните аспекти на процеса на преминаване към еврото в ретроспекция, като се акцентира върху подготовката за смяната на парите в обращение, периода на двойно обращение, предприетите мерки за предотвратяване на манипулативното ценообразуване и за преодоляване на опасенията, свързани с инфлацията, ценовите тенденции и възприемането им, както и информирането във връзка с еврото. На необходимите места в доклада се посочват също препоръките на Комисията относно евентуални допълнителни действия на българските органи и се правят заключения, които може да бъдат от полза при следващи случаи на смяна на паричната единица.

2. ПРАКТИЧЕСКИ АСПЕКТИ НА ПРЕМИНАВАНЕТО КЪМ ЕВРОТО

Според мнозинството от българите (62 %) преминаването е било гладко и ефикасно⁴. В този контекст по-подробно трябва да се разгледат три практически аспекта на преминаването към еврото: подготовката за смяната на парите в обращение, готовността за практическо използване на еврото и периода на двойно обращение, както и изтеглянето от обращение на банкнотите и монетите в български лева.

¹ Решение (ЕС) 2025/1407 на Съвета от 8 юли 2025 г. относно приемането на еврото от България, считано от 1 януари 2026 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2025/1407/oj>

² Първата вълна държави членки въведеха еврото според сценария „Мадрид“, който включваше преходен период от три години (една година за Гърция).

³ Малта и Кипър имаха едномесечен период на двойно обращение, докато в Литва, Латвия, Естония, Словакия и Словения той беше две седмици.

⁴ Експресно проучване на Евробарометър 575, проведено на място от 2 до 9 февруари 2026 г.

2.1. Подготовка за смяната на парите в обращение

Смяната на парите в обращение е вероятно най-видимият елемент от приемането на единната валута, тъй като участват всички финансови институции, предприятията и физическите лица. Неговото плавно протичане и ефикасност зависят от осигуряването на необходимото количество евробанкноти и монети за всички участници, както и от степента на подготвеност на банките и предприемачите за същественото увеличаване на натоварването.

С цел да се подготви за смяната на валутата, българският монетен двор, заедно със словашкия монетен двор като подизпълнител, произведе около 528 милиона евромонети с българска национална страна до 31 януари през 2026 г. Тази година ще бъдат произведени още 190 милиона монети. България също така придоби 15 милиона монети на стойност 2 EUR от излишните запаси на други държави членки от еврозоната и планира да придобие и монети на стойност 1 EUR в бъдеще според прогнозите и пазарното търсене.

Практическите изпитвания за годност на монетите мостри в автоматите за продажба, използвани в еврозоната, не дадоха поводи за опасения. 27,7 милиона монети бяха използвани за подготовка на стартови комплекти за обществеността, които съдържат 42 евромонети от всички български евромонети на обща стойност 10,23 EUR. Освен това българският монетен двор подготви търговски стартови комплекти за предприятията, състоящи се от 10 обикновени стартови комплекта, в които се съдържат 420 евромонети с всички номинали на обща стойност 102,30 EUR. И накрая, Българската народна банка взе назаем над 557 милиона евробанкноти от всички купюри от други национални централни банки от еврозоната.

На 3 ноември 2025 г. Българската народна банка започна да предоставя евро в брой на финансови институции, т.е. 1 520 клона на търговски банки (предварително захранване). Предвид рисковете за сигурността, свързани с честотата и големия обем на транспортиране на евро в брой, Българската народна банка организира транспортирането на пари в брой със свои собствени камионетки. Търговските банки използваха превозни средства на дружества за транспортиране на пари и ценности. Към 31 декември 2025 г. евробанкноти на стойност 1,18 милиарда евро и евромонети на стойност 59 милиона евро послужиха за предварително захранване.

От 3 ноември 2025 г. кредитните институции започнаха да предоставят на 2 230 български пощенски станции и на своите големи бизнес клиенти евробанкноти и евромонети („вторично предварително захранване“). За по-малките бизнес клиенти беше осигурена опростена процедура за вторично предварително захранване, като търговските банки им предоставиха евро в брой от на 29 и 30 декември 2025 г.

До 31 декември 2025 г. кредитните институции бяха вторично предварително захранили клиентите си с евробанкноти на стойност около 102 милиона евро. До същата дата клиентите бяха вторично предварително захранени с евромонети на стойност 30 милиона евро.

На 31 декември 2025 г. равнището на вторичното предварително захранване беше едва 10,7 % от общата стойност на предварителното захранване. Това доведе до образуването на спорадични и неголеми опашки пред касите на банките през първите дни на януари 2026 г., когато множество, предимно по-малки, търговци на дребно и предприятия започнаха да теглят евро в брой. Според българските органи причината за известното

закъснение във вторичното предварително захранване на тази група търговци на дребно и предприятия вероятно е нежеланието да се предостави обезпечение на банките през последното тримесечие на 2025 г. за финансиране на закупуването на евробанкноти и монети в достатъчни количества. Въпреки това, с изключение на някои опашки в търговските банки в началото на януари, не бяха докладвани инциденти с предприятия, търговци на дребно или обществеността, които да имат проблеми с изтеглянето на евро в брой, също и поради факта, че 99 % от всички банкомати в страната предлагаха евробанкноти към 1 януари 2026 г.

Продажбата на стартови комплекти за обществеността беше много задоволителна. 94 % от общо 660 000 налични комплекта бяха продадени до 31 декември 2025 г., а част от населението вече притежаваше евро в брой преди въвеждането на еврото — от пътуване в чужбина или от обмен в банка в България. Освен това бяха продадени всички стартови комплекти за търговците на дребно. Това спомогна да се даде възможност за бърза промяна в евро, считано от първите дни на януари 2026 г. Като нова досега практика при въвеждане на еврото, Българската народна банка предложи на търговците на дребно възможността да закупят от банките ролки евромонети по номинал, тъй като търговците на дребно ги намират за по-практични за използване от стартовите комплекти.

Както при всяко преминаване към еврото, в края на годината търговските банки и пощенските станции трябваше да работят с големи парични суми в брой поради вторичното предварително захранване на търговците на дребно и предприятията, продажбата на стартови комплекти и кредитирането на върнати наличности в лева. Търговските банки, Българската народна банка и „Дружество за касови услуги“ АД увеличиха персонала си по време на смяната на валутата и също така откриха специални допълнителни гишета за улесняване на касовите операции. Благодарение на увеличаване брой гишета нямаше нужда от удължено работно време извън допълнителните часове в събота, през които Българската народна банка, регионалните офиси на „Дружество за касови услуги“ АД и някои търговски банки бяха отворени през януари. Банковите и пощенските служители, които боравят с пари в брой, преминаха присъствено или дистанционно обучение достатъчно рано, съгласно препоръките и насоките на Българската народна банка, за да се подготвят за безпроблемното боравене с евро в брой и за обмена на левови банкноти и монети.

2.2. Готовност за практическо използване на еврото и за период на двойно обращение

Периодът на двойно обращение, през който еврото и българският лев бяха законно платежно средство, продължи от 1 до 31 януари 2026 г.

Както беше планирано и след добра подготовка, всички терминални устройства ПОС в България започнаха да оперират незабавно в евро от 1 януари 2026 г. Банкоматите бяха готови и на разположение за теглене на евробанкноти на 1 януари 2026 г. В края на декември 2025 г. банкоматите бяха заредени с банкноти от 10 и 20 EUR, а по-късно отчасти и с банкноти от 50 EUR, готови за теглене от 1 януари 2026 г.. Рекордно висок дял (99 %) от всички 5 691 български банкомати бяха готови да подават евробанкноти още на 1 януари 2026 г., достигайки 100 % няколко дни по-късно.

Според единствените частични налични данни стойността на парите в брой, изтеглени през периода на двойно обращение, в сравнение с една година преди това е останала почти непроменена, въпреки че търговците на дребно са насърчавали използването на електронни методи на плащане през периода на преминаване към еврото. В същото време

използването на картови плащания леко се е увеличило с около 12 % в сравнение с януари 2025 г.

Благодарение на грижливата подготовка финансовите кредитни институции и пощенските станции се справиха без проблеми с допълнителното натоварване през периода на двойно обращение. По-големите банки предоставиха допълнителни гишета за касови услуги в избрани клонове. Поне една търговска банка покани клиенти с повече от 200 монети да посетят специално определени „еврохъбове“, които бяха оборудвани с машини за броене на монети, за да обработват левови монети и да ги кредитират в евро. Освен това много клонове на търговски банки работеха и в съботите през месец януари 2026 г.

Български левове могат да се обменят за евро в 1 520 банкови клона, 2 230 пощенски станции и в Българската народна банка. При определени ограничения (до 5 000 EUR на трансакция на човек) български левове могат да се обменят безплатно в петте регионални касови центъра на „Дружество за касови услуги“ АД, дъщерно дружество на Българската народна банка. Общата стойност на наличностите в лева, обменени чрез тези канали до 31 януари 2026 г., е 11,17 милиарда евро.

В проучване на Комисията, проведено между 2 и 9 януари 2026 г. в България⁵, 71 % от анкетираните споделиха, че през първата седмица на януари не са обменили или теглили левове в брой от банките. Този процент е по-малък в сравнение с отчетения при някои предишни преминавания към еврото, но въпреки това е задоволителен резултат⁶. Той показва, че физическите лица и предприятията са следвали препоръката да извършват плащания в евро през първите дни или дори седмици, за предпочитане по електронен път, за да се избегнат дълги опашки в търговските банки през първите дни на еврото.

Периодът на двойно обращение мина без сериозни инциденти за потребителите. На първия работен ден от преминаването към еврото (5 януари 2026 г.) 6 % от гражданите са извършвали плащанията в брой само в евро. До 9 януари 10 % от анкетираните лица са извършвали плащания в брой изцяло в евро.

Според проучване на Комисията, проведено в България между 2 и 9 февруари 2026 г.⁷, 62 % от респондентите считат, че боравенето с евромонети е лесно, а 77 % считат, че боравенето с евробанкноти е лесно; 79 % лесно разбират стойностите в евро; 63 % считат, че двойното обозначаване на цените е полезно, за разлика от 35 %, които не го считат за полезно; в ретроспекция 52 % не са съобщили за проблеми през първата седмица на смяната на валутата, докато тези, които са съобщили за проблеми, са споменали главно по-дълги опашки (11 %) и проблеми с банкомати (11 %). Много малък дял от респондентите съобщават, че банкоматите временно не са били в състояние на изправност (7 %) или че на банковите гишета не са били налични достатъчно евро в брой (4 %).

Като цяло секторът на търговията на дребно се справи добре с предизвикателствата на въвеждането на еврото и боравенето с две парични единици едновременно. Търговците разполагаха с достатъчно наличности в евро и не беше съобщено за сериозни проблеми, свързани с образуването на опашки. На 5 януари 26 % от хората са получавали рестото си изцяло в евро.

⁵ Експресно проучване на Евробарометър № 573.

⁶ Съответните стойности бяха 95 % в Естония, 90 % в Словакия, 88 % в Кипър, 85 % в Малта и 96 % в Словения.

⁷ Експресно проучване на Евробарометър № 575.

2.3. Изтегляне от обращение на банкнотите и монетите в български лева

Като се има предвид, че плащанията в брой са много популярни в България, изтеглянето на наличностите в лева от обращение представляваше логистично предизвикателство.

Търговските банки и пощенските станции трябва да обменят левове в брой за евро до края на 2026 г. безплатно до 30 юни. Търговските банки могат да решат да начисляват такса, считано от 1 юли 2026 г. Левовите банкноти и монети могат да се обменят безплатно и без ограничение във времето в Българската народна банка и в петте регионални касови центъра на „Дружество за касови услуги“ АД. През февруари 2026 г. стойността на левове в обращение постоянно намалява в сравнение с левове в обращение през февруари 2025 г. 36 % от общата сума на левовите наличности в обращение към 31 декември 2024 г.⁸ са изтеглени от обращение преди 1 януари 2026 г. До края на периода на двойно обращение на 31 януари 2026 г. около 75 % от всички останали левове в брой, които все още са били в обращение, бяха изтеглени.

Чрез различни комуникационни канали и медиите дружествата и физическите лица бяха приканени да използват непарични плащания, когато е целесъобразно, по време на периода на двойно обращение, тъй като има достатъчно време за обмен на пари в брой, включително след края на периода на двойно обращение. При този подход бяха избегнати дълги опашки в Българската народна банка и в регионалните офиси на „Дружество за касови услуги“ АД, както и в търговските банки и пощенските станции през първите дни или седмици на еврото. Специалните часове през уикендите, осигурени от българската централна банка, т.е. Българската народна банка, както и от над 100 банкови клона, оказаха значително въздействие върху обмена на валута и спомогнаха за намаляване на опашките.

Изтеглянето от обращение на банкнотите и монетите в лева започна навреме и се осъществява успешно. Още по време на периода на двойно обращение на евро и лева в брой, приключил на 31 януари 2026 г., бяха обменени банкноти и монети в лева на стойност 5,7 милиарда евро, като по-голямата част от тях бяха обменени на гишетата на търговските банки.

Българската народна банка започна постепенно демонетизиране на върнатите монети в лева от август 2025 г. Монетите, които са демонетизирани, се продават като метален скрап, който ще бъде стопен. Демонетизирането на върнатите банкноти в лева също започна през четвъртото тримесечие на 2025 г. и беше въведено постепенно.

3. ЗАКРЪГЛЯВАНЕ, ВЪЗПРИЕМАНА ПРАВИЛНОСТ НА ПРЕИЗЧИСЛЯВАНЕТО НА ЦЕНИТЕ И ДВОЙНО ОБОЗНАЧАВАНЕ НА ЦЕНИТЕ

Както и при въвеждането на еврото в други държави членки, имаше опасения сред обществеността относно възможното въздействие на еврото върху цените в България. Поради това от ключово значение за прозрачната и справедлива смяна на паричната единица бе българските органи да предприемат всички необходими мерки за предотвратяване на злоупотребите.

Задължителното двойно обозначаване на цените (в лева и евро) започна на 8 август 2025 г. и ще приключи на 8 август 2026 г.

⁸ Последните налични данни за левове в обращение преди началото на изтеглянето са от 31 декември 2024 г.

Според проучване на Комисията⁹ респондентите ясно са разграничили различните аспекти на ценовите практики по време на смяната на валутата и след това. Що се отнася до преизчисляването на цените, 54 % смятат, че то винаги или често е правилно (28 % — винаги, 26 % — често). Този резултат е над диапазона на резултатите при последните преминавания към еврото (Естония, Латвия, Литва и Хърватия). За разлика от това 32 % смятат, че то рядко или никога не е правилно (20 % — рядко, 12 % — никога), докато 14 % не са изразили мнение.

Оценките са по-критични, когато става въпрос за закръгляването на цените. Само 41 % от респондентите смятат, че закръгляването винаги или често е правилно (17 % — винаги, 24 % — често). Според 47 % закръгляването рядко или никога не е правилно (25 % — рядко, 22 % — никога), докато 12 % не са изразили мнение. Това превръща закръгляването в най-оспорвания аспект на ценообразуването по време на преминаването към еврото.

Нагласите по отношение на въвеждането на двойно обозначаване на цените са положителни. Според 64 % от респондентите то винаги или често се прилага правилно (36 % — винаги, 28 % — често). За разлика от това 25 % смятат, че то рядко или никога не се прилага правилно (18 % — рядко, 7 % — никога), докато 11 % не са изразили мнение.

4. ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА ЗЛОУПОТРЕБИТЕ ПРИ ЦЕНООБРАЗУВАНЕТО

За разлика от неотдавнашните случаи на въвеждане на еврото в други държави членки, България не избра доброволен кодекс за поведение на предприятията, който да ги задължи да се ангажират с правилното преизчисляване на цените и двойното им обозначаване преди преминаването към еврото. България реши да не въвежда такъв кодекс за поведение поради отрицателното обществено възприемане на такива механизми и тъй като българският Закон за въвеждане на еврото установява всеобхватен и подробен набор от обвързващи задължения за търговците. Например с него се установяват правила по отношение на поставянето, размера и цвета на шрифта на цените през периода на двойно обозначаване и се изисква от търговците на дребно да определят цените по прозрачен начин и да обосновават всяко увеличение с обективни икономически фактори. Спазването на тези правила от страна на търговците на дребно се следи отблизо от органите за защита на потребителите и органите по приходите. В резултат на това законът оставя ограничена възможност с доброволен кодекс да бъдат добавени съдържателни или допълнителни стандарти.

Българските органи обаче разработиха и публикуваха подробни насоки за предприятията относно обявяването на двойните цени и периода на двойно обращение. Тези насоки включват редица допълнителни, незадължителни препоръки, като например (по време на периода на двойно обозначаване) цените да се посочват на първо място в лева до 31 декември 2025 г., а след това — на първо място в евро. Този подход беше счетен за по-ефективен за осигуряване на яснота за потребителите, като същевременно се избягват рисковете, свързани с доброволните схеми за етикетирание или сертифициране.

Българската Комисия за защита на потребителите (КЗП), Националната агенция по приходите (НАП) и Комисията за защита на конкуренцията (КЗК) отговарят за предотвратяването и злоупотребите при ценообразуването във връзка с еврото.

⁹ Евробарометър 575.

Потребителите могат да следят динамиката на цените на често купувани стоки и да подават жалби до специалните обществени звена за контакт на съответните органи. Оплакванията на гражданите се отнасят най-вече до въпроси като обозначаването на цените и прилагането на правилата за закръгляване. Всички въпроси и жалби се разглеждат надлежно от компетентните органи. От началото на двойното ценообразуване до 31 януари 2026 г. трите органа са получили общо 23 449 жалби.

Жалбите и докладите, подадени до КЗП, се отнасят до икономически оператори в широк кръг от сектори и обхващат както стоки, така и услуги. Сред тях са доставчици на потребителски стоки и услуги за ежедневна употреба, като например търговия на дребно с хранителни и нехранителни стоки, както и различни услуги в областта на личните грижи, транспорта, автомобилния сектор, спорта и здравеопазването. Този широк обхват показва, че предизвикателствата, свързани с двойното обозначаване на цените, не са били ограничени само до един сектор, а са засегнали множество области на потребителските разходи по време на преминаването към еврото.

Повечето от жалбите, получени от КЗП, се отнасят до вериги за търговия на дребно (супермаркети), както и до увеличения на цените на транспортните услуги, козметичните услуги, услугите на онлайн платформи и други услуги за крайните потребители.

В КЗП са издадени 383 доклада за административни нарушения. Тези случаи дадоха основание за налагане на административни санкции в съответствие с националното законодателство.

Към днешна дата над 50 % от всички регистрирани случаи в КЗП са били решени. Този резултат отразява ефективността на ранната намеса и корективните мерки, особено в случаите, когато нарушенията са били непреднамерени и икономическите оператори са предприели незабавни действия, за да приведат практиките си в съответствие с правните изисквания.

Около 80 случая са приключени от КЗП с официални предупреждения, отправени към икономическите оператори. Нарушенията, за които са отправени предупреждения, се отнасят главно до липсващи обозначения на цените в евро, използването на различни размери или цветове на шрифта за цените, показани в български лев и евро, както и използването на непропорционално малки шрифтове за валутната деноминация. Механизмът за предупреждение се доказва като ефективен превантивен инструмент, който дава възможност за бързо спазване на изискванията, без да са необходими незабавни санкции.

В НАП повечето получени жалби се отнасят до злоупотреби в магазини за хранителни стоки, супермаркети, паркинги, фризьорски и козметични салони. Издадени са около 400 заповеди за налагане на административни санкции, от които 102 са приключени, включително 8 производства, приключени с предупреждения от НАП. Деветдесет и четири производства са приключени с налагането на глоба.

Към днешна дата КЗК е получила около 30 жалби относно необосновани увеличения на цените, особено от 1 януари 2026 г. насам. Някои от жалбите се отнасят до неспазване на закона във връзка с неясното посочване на цените в евро и лева и връщането на ресто в евро по време на периода на двойно обращение на валутите. Всички жалби бяха препратени на компетентните органи — НАП и КЗП.

Българите в общи линии смятат, че двойното обозначаване на цените е полезен инструмент, който улеснява ценовото съпоставяне и им помага да свикнат да мислят в новата валута. Според проучване на Европейската комисия, проведено през януари 2026 г.¹⁰, близо две трети от респондентите в България (63 %) заявяват, че двойното обозначаване на цените е полезно по време на преминаването към еврото. Този процент съответства на последното преминаване към еврото (Хърватия). Освен това 64 % от българите, участвали в проучването през януари 2026 г., често или много често считат, че двойното обозначаване на цените се прилага правилно, като тази стойност е значително над средната при последните преминавания към еврото (Естония, Латвия, Литва и Хърватия).

Като цяло въздействието на еврото върху цените и злоупотребите при ценообразуването продължават да бъдат безпокойство сред хората в България¹¹. Поради това се препоръчва до 8 август 2026 г., когато изтича двойното обозначаване на цените, да продължи да се упражнява строг надзор върху двойното обозначаване на цените, правилното прилагане на правилата за конвертиране и закръгляване, както и върху динамиката на цените.

5. ЦЕНОВИ ТЕНДЕНЦИИ И ВЪЗПРИЕМАНЕ НА ИЗМЕНЕНИЕТО НА ЦЕНИТЕ

Както при всяко преминаване към еврото, очакванията за въздействие върху цените са широко разпространени в периода непосредствено след преминаването към еврото и спомагат да се обясни продължаващото наличие на опасения, свързани с цените, които като цяло се наблюдават в проучването.

На въпроса дали смятат, че еврото ще допринесе за поддържането на ценовата стабилност в България или, напротив, ще доведе до повишаване на инфлацията, резултатите показват ясно преобладаване на опасенията от инфлация. Според 66 % еврото ще доведе до повишаване на инфлацията в България, като тази стойност е малко по-висока, отколкото при предишните преминавания към еврото¹². От друга страна, 21 % от българите са на мнение, че еврото ще спомогне за поддържане на ценовата стабилност, като тази стойност попада в диапазона, наблюдаван при последните преминавания към еврото¹³.

В този контекст първите налични данни сочат, че въвеждането на еврото е оказало само незначително въздействие върху инфлацията. Реализираната месечна инфлация през януари 2026 г. беше 0,6 %, само с около 0,1 процентни пункта по-висока от очакваното към момента на изготвяне на есенната прогноза на Европейската комисия, в която не бяха включени конкретни увеличения, свързани с преминаването към еврото, считано от януари. След като се изключи ефектът от по-ниската от очакваното инфлация за непреработените храни, се получава общ ефект от 0,2 процентни пункта, което съответства на краткосрочните ефекти, наблюдавани при предишни преминавания към еврото. Януари е месецът с най-висока средна месечна инфлация в България и, както е било и в миналото, през януари 2026 г. инфлацията се дължи предимно на сезонни фактори, като административни увеличения на цените, цени на наемите, комунални услуги и други абонаменти. Действително, сред подкатегиите услугите отбелязват значителен месечен ръст на цените от 1,4 % през януари 2026 г., но само половината от

¹⁰ Експресно проучване на Евробарометър 575.

¹¹ Експресно проучване на Евробарометър 575.

¹² Хърватия — 62 %, Литва — 58 % и Латвия — 57 %.

¹³ Хърватия — 25 %, Литва — 26 % и Латвия — 19 %.

този ръст на цените на услугите надвишава очакванията към момента на изготвяне на есенната прогноза на Европейската комисия¹⁴.

От предишни преминавания към еврото е видно, че в секторите на търговия със стоки и услуги от сферата на близката икономика се наблюдава най-голяма склонност към неправомерно увеличение на цените по време на преминаването към еврото. Въпреки че предлаганите от тях стоки и услуги не представляват голяма част от стандартизираната потребителска кошница, използвана за измерване на инфлацията, те обикновено се купуват или потребяват често и много често поотделно, което прави промените в цените на тези стоки и услуги особено видими. В същото време други по-благоприятни промени в цените на стоките, купувани по-рядко, може да не са толкова видими за потребителите. В резултат на това възприеманата инфлация често надвишава фактичката инфлация.

На пръв поглед незначителното общо въздействие на неоправданите повишения на цените върху инфлацията се дължи и на бързия отговор на политиката на българските органи. Инспекциите определено доведоха до коригирането на някои завишени цени и подеистваха като възпиращ фактор за допълнителни необосновани увеличения на цените.

В съответствие с установената практика след приемането на еврото в други държави членки Евростат ще изготви оценка на динамиката на цените в България след преминаването към еврото. Предвижда се докладът на Евростат да бъде публикуван през втората половина на 2026 г.

6. ВЪЗПРИЕМАНЕ НА ЕВРОТО И КОМУНИКАЦИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С НЕГО

България започна амбициозна комуникационна кампания след положителното решение на Съвета от 8 юли 2025 г. в съответствие с националната комуникационна стратегия¹⁵. Целта на кампанията беше да се гарантира, че населението на България, включително уязвимите групи и хората, живеещи в отдалечени райони, е информирано по ясен, обективен, точен, бърз и правилен начин за въздействието и практическите промени, свързани с преминаването от лев към евро. Това беше още по-необходимо, тъй като обществената подкрепа за приемането на еврото беше скромна, като през юни 2025 г. само 49,2 % от хората в България бяха „за“.

Българските органи действаха енергично, като създадоха уебсайт (<http://evroto.bg>), организираха поредица от събития и мобилни информационни кампании в цялата страна, рекламна кампания в метрото на София и на билбордове по главните пътища, изготвиха печатни материали за обществеността и предприятията, поставиха рекламни клипове по телевизията и радиото, проведоха цифрова кампания и предприеха мерки, насочени, наред с другото, към уязвимите хора. Българската народна банка също предостави специален раздел на своя уебсайт ([Българска народна банка](#)), където редовно се публикуваха най-важните въпроси и отговори относно преминаването към еврото.

Съвместната национална информационна кампания на Българската народна банка и Министерството на финансите беше координирана от Министерството на финансите и

¹⁴ В рамките на услугите секторите на отиш, спорт и култура (1,1 %) и ресторанти и настаняване (1,7 %) отбелязват значително увеличение. Наред с други категории храните и безалкохолните напитки отбелязват увеличение с 0,9 % през януари, а категорията за лични грижи, социална закрила и различни стоки и услуги отбелязва увеличение с 3,1 %.

¹⁵ <https://www.minfin.bg/bg/1570>

подкрепена от други институции и заинтересовани страни, като Комисията за защита на потребителите, Националното сдружение на общините в Република България, банките, пощенските станции и търговците на дребно. Интересно е, че тя беше подкрепена и от синдикалните организации, а Икономическият и социален съвет на България изигра ключова роля за достигане до уязвимите хора. Кампанията беше активно подкрепена и от Европейската централна банка чрез различни прояви и инициативи, като например семинар за журналисти във Франкфурт и цифрова кампания.

В рамките на споразумение за партньорство и последващо споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, подписано между Министерството на финансите на България и Европейската комисия, комуникационната кампания е съфинансирана от Комисията (в съответствие с предишни преминавания към еврото Комисията финансира до 50 % от допустимите разходи, които са ограничени до 1 евро на жител; в случая на България договорената максимална сума е 2,6 милиона евро).

Кампанията допринесе за плавното преминаване към еврото, както се потвърждава от проучване на Евробарометър, според което 78 % от хората в България се чувстват добре информирани за въвеждането на еврото; 62 % смятат, че процесът е бил гладък и ефикасен, а 52 % заявяват, че не са срещнали проблеми при обменянето на левове в евро или при тегленето на пари в брой от банките през първата седмица¹⁶.

Медиите (както национални, така и регионални) спомогнаха за повишаване на осведомеността относно практическите последици от преминаването към еврото за живота на хората. Около 1 януари 2026 г., деня на преминаването към еврото, тонът на медиите беше като цяло фактологичен и положителен, като националните медии изтъкнаха преминаването към еврото като историческо постижение, което ще засили ролята на България в рамките на ЕС.

Както е отбелязано по-горе обаче, общественото мнение изглежда все още е разделено по отношение на ползите от еврото, като 49 % от хората в България смятат, че еврото е нещо добро за тяхната страна, а 43 % са на обратното мнение¹⁷. Това може да се обясни с опасенията от значителни увеличения на цените, които бяха широко разпространени в продължение на месеци преди преминаването към еврото, в резултат на кампания, която според заинтересованите страни е добре организирана кампания за дезинформация. Следва да се отбележи, че мненията са значително по-положителни, когато хората в България оценяват еврото от гледна точка на ЕС, като 67 % от респондентите смятат, че еврото е нещо добро за ЕС.

За да спомогне за повишаване на осведомеността относно преминаването към еврото и да насърчи положителното възприемане, генерална дирекция „Икономически и финансови въпроси“ на Европейската комисия подкрепи националната кампания не само с медийни дейности, семинари за журналисти в Брюксел и София и визуални продукти (включително банери на сградата „Карл Велики“, с които се отбеляза посрещането на България в еврозоната), но също така, заедно с генерална дирекция „Комуникации“ на Европейската комисия, с много видима кампания в социалните медии, за да се покажат ползите от еврото (кампанията достигна до около 1,9 милиона потребители в Instagram и 3,7 милиона във Facebook).

¹⁶ Експресно проучване на Евробарометър 575.

¹⁷ Експресно проучване на Евробарометър 575, проведено на място от 2 до 9 февруари 2026 г.

7. ЗАКЛЮЧЕНИЯ ОТНОСНО ПРЕМИНАВАНЕТО НА БЪЛГАРИЯ КЪМ ЕВРОТО И ПРЕПОРЪКИ ОТНОСНО БЪДЕЩИ ПРЕМИНАВАНИЯ КЪМ ЕВРОТО

Преминаването към еврото в България беше добре подготвено и организирано и протече гладко. Финансовите институции, предприятията и физическите лица бяха снабдени с нужните им наличности в евро преди датата на неговото въвеждане в страната.

На фона на продължаващите опасения сред обществото относно повишаването на цените българските органи следва да продължат да извършват интензивни проверки на цените, за да се гарантира, че те са правилно обозначени, да се ограничат неоправданите увеличения и, когато е приложимо, да се прилагат задълженията, предвидени в законодателството за защита на потребителите и в законодателството в областта на конкуренцията.

Както се случва в България, наблюдението на цените при бъдещи преминавания към еврото следва да бъде интензивно и да се извършва за достатъчно дълъг период от време по отношение на секторите, изложени на най-голям риск, така че необоснованите увеличения на цените да могат бързо да бъдат установени и преодолени. Това ще даде възможност за по-добро насочване на инспекциите и политиката към вероятните нарушители, като същевременно ще се намали значението на непотвърдените данни и ще се разсеят неоснователните опасения в обществения дебат.

При бъдещи преминавания към еврото следва да се обърне внимание на предимствата и недостатъците на наличието на необвързващ кодекс за поведение на предприятията в сравнение със стриктното прилагане на законодателството за защита на потребителите и на законодателството в областта на конкуренцията. Тези предимства и недостатъци следва да бъдат преценени, като се вземе предвид, от една страна, опитът на България, а от друга — този на други държави членки, които са преминали към еврото и разполагат с подобен кодекс.

Тъй като двойното обозначаване на цените е свързано с разходи, а хората свикват с единната валута сравнително бързо, задължителният период на двойно обозначаване на цените може да продължи да се прилага в продължение на една година.

Що се отнася до вторичното предварително захранване на предприятията с монети, държавите членки, които в бъдеще ще се присъединят към еврозоната, биха могли да обмислят да последват примера на България, като предоставят на предприятията ролки с монети с различна номинална стойност, а не няколко стартови комплекта монети, тъй като ролките с монети се оказаха по-удобни и по-лесни за работа за търговските обекти, отколкото стартовите комплекти.

Опитът на България потвърждава, че комуникацията и кампанията за повишаване на обществената осведоменост са важни за плавното преминаване към еврото.

Като се има предвид относително краткият период между положителния доклад за конвергенцията и датата на преминаване към еврото, държавите членки, на които предстои да преминат към еврото, следва да се основават на опита на България при възлагането на обществени поръчки за своите комуникационни нужди, като разделят поръчката за комуникационни услуги на обособени позиции, за да се справят възможно най-добре с евентуални забавяния и да осигурят планове за действие при извънредни ситуации.